

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . . . 20 K Félévre . . . . . 110 K
 Negyedévre . . . . . 55 K Egész évre . . . . . 220 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főszerkesztő: SZILÁGYI IMRE dr

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Aknamunka a Kálvin-szövetség ellen

(Levél a szerkesztőhöz.)

Akkor, mikor a múlt évben éppen Debrecenben megindított keresztyén egyesítési mozgalom az egész országban egyre jobban terjed és hódít, — a kormányzó felejtethetetlen debreceni látogatásának felében, aki utalt „arra a szívárványhidra, melynek össze kell kötni Pannónhalmát Debrecennel”, — lehetetlen keresztség nélkül gondolni a következő dologra:

A múlt hó 28-án zászlót bontott Debrecenben a Kálvin-szövetség, melynek célja a vallási és nemzeti eszményéhez hű debreceni református polgárságot a tiszta Kálvinizmus pozitív vallási elvei alapján szoros tömörítésbe hozni s belőlük eképen megalkotni az egységes keresztyén magyar front protestáns szárnyát. A „Hajdúföld” a múltkoriban már megemlékezett arról az aknamunkáról, melyet némelyek indítottak a Kálvin szövetség diszkreditálására, „klerikális” jelzővel illetve ezt a tiszta kálvinista szellemű szövetséget s így avarván elidegeníteni attól a debreceni ref. polgárságot, amely aknamunkának legszelidebb jellemzője az, ha azt mondjuk, hogy a zsidóság igen igen örül annak, s a „Debreceni Protestáns Lap” ápr. 3-iki számában rádupláz erre az aknamunkára, amennyiben két helyen is megemlékezik a Kálvin-szövetség debreceni zászlóbontásáról, de olyan hangon, amelyet kálvinista keresztyén magyar lepiól nem várunk volna. Mi is az a Kálvin-szövetség, amely annyira nem tetszik a Debr. Prot. Lapnak? Egy pozitív református vallási szövetség, a nagy Kálvin teológiai, etikai, társadalmi és politikai elvei alapján, a tiszta és diadalmas keresztyén világnézet propagálására, a Jézus Krisztus szellemének minél tökéletesebb uralomra juttatására.

Ezen lényegéből következik, hogy már majdnem két évtized óta harcba áll azzal a hamis és speciálisan *tiszántuli*, illetve *debreceni* vallási liberalizmussal, melynek bő köpönyege alatt pozitív keresztyén hit és istentagadó realizmus, kálvinista egyháziasság és destruktív szabadkőmivesség bekeben megfértek egymással. Amely liberalizmus a által, hogy a keresztyén világnézettel *homiokegyenest* elenkező világrészletek hűveivel a legnagyobb lelki harmóniában élt és működött, viszont az ugyanazon keresztyén világnézet alapján álló katolikus keresztyén tevéreink egyháza ellen késhagyig menő harcot hirdetett, arról tett bizonyosságot, hogy a keresztyén világnézet szentséges elveit nem értékeli semmire. Ez a liberalizmus nevelte az olyan, fájdalom sűrűn található kálvinista egyéniségeket, akiknél a kálvinistaság csak negatívum, csak külső máz, mely leg-többször meztelen hitetlenséget takar. Ezért és egyedül ezért harcolt a Kálvin Szövetség a „debreceni liberalizmus” ellen a múltban s harcol — ha kell — még fokozottabb erővel a jelenben, a s omorú jelenben, amikor már a vaknak is látnia kell, hova juttatta nemzetünket az a destruktív szellem, melynek a „debreceni liberalizmus” katolikusok ellen szövetségese akart lenni.

Ezek után talán megértjük, miért vannak kifogásai a D. P. L.-nak a Kálvin-szövetség ellen. De az idők változtak, s mivel a változott idők a Kálvin szövetségnek s nem a D. P. L.-nak adtak igazat. Kérdezzük: nem változtathatná-e meg a D. P. L. Kálvin-Szövetségről vallott felfogását? S kérdezzük: kiré lehet-e „nyugodtabb” a lelkiismerete annak-e, aki ott volt a Kálvin-Szövetség debreceni zászlóbontásán, vagy a D.

P. L.-nak, mely nem áll akadályokat gördíteni a debreceni keresztyén egyházak testvériesülése elébe, szembehegyezkedve a kormányzó ünnepléses kijelentésével s a végre már létezőkre rácsémelt ország közhangulatával? S kérdezzük, mert igazán nem értjük: ki az a „az új testvérnél közelebb álló testvér”, akinek „gyengítésére, sőt támadására ruajt kezét” a debreceni keresztyének testvéri megértésre való törekvése? akivel való *testvéri viszony romjain* nem lehetséges tartós testvéri viszonyt létesíteni? Ki ez a „testvér”, akit fel kell áldoznunk, ha az egész országra kiterjedő keresztyén testvériesülésben részt venni óhajtunk? Talán csak nem a szabadkőmivesség, vagy a nemzetközi szociáldemokrácia? Mert más ilyen „testvért” elképzelni sem tudunk. — Vagy talán a zsidóság? S ami ez a kérdésért illeti a D. P. L. cikkirójának: „hol maradt az Orle, hol maradt az Ós Kollégium, hol maradt a református hittudományi kar?” — Nos, mi is kérdezzük: *hol maradt?* Hiszen *külsősége* lett volna ott lenni! Ha csak... ha csak bizonyos emlékek remfeszélyezték őket: az ORLE-t, hogy kissé tulajdonosan is követelte a múltban — nem a 48: XX. végrehajtását, mert ezt Megyericsy Béla, a Kálvin Szövetség kiküldötte is követelte a debreceni zászlóbontásán, — nem az ezzel egyáltalán nem szoros, kommunizmus-szaga szennyező, vagy hogy egyik debreceni gyűlésezése alkalmával testületileg, tehát tünetszerűleg részt vett az egyház- és magyarság-nyalázó „Tanítónő” diszeládásán? Az Ós kollégiumot, mert voltak idők, amikor nagyonis behódolt a debreceni „liberalizmusnak”? s a ref. hittudományi kart — talán ama bizonyos „a názáreti által hirdetett Istenországa, alias tanácsköztársaság” fészélyezte? Hiszen mindezekre ma már szívesen borítanánk fátyolt — ha ők akarnák!!

Végül, jöjjék ellenkép gyanánt a D. P. L. magatartásához s annak igazolására, hogy a D. P. L. állásfoglalásával a magyar református egyházban, hűla Istennek, egyedül áll, ide iktaljuk az „Uj Nemzedék” április 11. számából a következő sorokat: „A budapesti református egyházközösség száziagu presbyteriuma április 9-én tartott ülésében... kimondta, hogy a *szabadkőmivess páholyokban, a radikális és szociáldemokrata pártokban való részvételt nem tartja összeférhetőnek bármely egyházi tisztséggel vagy alkalmaztatással, különösen pedig a lelkesítő, tanári, tanítói állással.*” Egy református.

Véget ért a san-remói konferencia

Páris, április 24. (Nemz. St. tel. jel.) A san-remói konferencián a tárgyalások befejeződtek. Alaposan foglalkoztak török s kevésebb részletesen a német kérdéssel. míg az orosz és adriai kérdést csak érintették. A Törökországra vonatkozó határozatok közül a Szmirnára vonatkozót aként változtatták meg, hogy Szmirna görög közigazgatás alá kerül, de török fennhatóság alatt marad. Az albán határok megállapításánál aképen határoztak, hogy Albániának önmagának kell gondoskodnia védelméről.

Mezőgazdasági kamarák és a földreform

Budapest, ápr. 24. (Nemz. St. tel. jel.) Rubinek Gyula földmivvelésügyi miniszter úgy nyilatkozott, hogy a mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslatot a jövő hét első napjaiban a Ház elé terjeszti. Tárgyalására alighanem csak a 2 heti parlamenti szünet után kerül a sor. A szünetet arra akarja felhasználni, hogy teljesen elkészítse a földreformról szóló törvényjavaslatot. Május első napjaiban ankétot hív össze a földreform kérdésében.

Külpolitikánk irányelvei

Teleki gróf nyilatkozata

Kétségtelenül vigasztaló nyereség gyanánt könyvelhetjük el minden nyomorúságunk és lerongyolódásunk közepett is nemzeti önállóságunknak most megvalósult régi álmát: *a független magyar külügyminisztériumot.* Évszázados elnyomatásunknak, tengernyi szenvedésünknek és megaláztatásunknak hatákövét jelenti az új alkotmánycs alapon kinevezett külügyminiszter és kezdetét egy jobb, egy szebb kornak, melyben az ország saját maga irányítja külpolitikáját és intézi sorsát. A külügyi politikát a külügyminiszter képviseli s az teljesen meg kell, hogy feleljen az ország kifelé irányuló céljainak, törekvéseinek. *Teleki Pál* gróf, az új külügyminiszter, aki hosszú és eredményes diplomáciai pályájának minden tanuságát vitte felelősségteljes állásába, — nagyjában körvonalozta az „Uj Nemzedék” munkatársa előtt azokat a feladatokat, melyeket mindenekelelő megvalósítani akar. A külügyminiszter arra a kérdésre, hogy mi lesz a legelső teendője, a következőket válaszolta:

— A külügyminisztérium és a magyar diplomácia megszervezése. A külügyminisztérium ma különböző elemekből áll. A diplomaták a Ballplatzról magukkal hozták azt a nagy tapasztalatot, amelyet ott szereztek, a minisztériumokból bevont tisztviselők pedig hozzák a szak tudást. A diplomatáknak pedig bele kell tálatniok magukat, hogy ne Bécsből dirigálják őket és hogy a hazai viszonyokat teljesen megismerjék, a minisztériumokból berendelt tisztviselőknek viszont bele kell dolgozniok magukat a diplomáciai rutimba. A Ballplatz hozta nekünk a rutint, a külföldi diplomáciai kapcsolatokat és az egész külpolitikai üzem technikáját, amelyre különösen nagy szükség van egy újonnan szervezett minisztérium fellállításánál, munkaképessé tételénél. Különös szükség van arra, hogy azoknak a nagyon értékes férfiaknak politikai vagy baráti összeköttetéseit a magyar ügy javára kamatoztassuk.

A Károlyi-féle diplomaták legnagyobb részét természetesen nem használhatjuk. Ezeknek jórésze még a megfelelő tárgyi képzettséget is nélkülötte. Ez természetesen nem jelenti azt, mint hogyha Károlyi annakidején egy-két megfelelő erőt is nem tudott volna vélelőnőül találni. Ezeket az erőket, hogyha a szükség kívánja, természetesen reaktiválni fogom.

— A szomszéd államokkal való viszony elsősorban maguktól a szomszéd államoktól függ. Akxiomszerű igazság, hogy nagy háboruk után mindig a győzőnek kell nyújtani a kiengesztelődés békejobbát. Főképpen Anglia értett hozzá, hogy diadalmas háborújuk után a levertt ellenfelet kiengesztelje. Mi várjuk, hogy az ő részükről történjék valami közeledés. Akármilyen lesz a béke, nekünk mindenesetre meg kell találnunk egy modus vivendit, amely az együtelésnek és a legsürgösebb tárgyalások elintézésének lehetőségét biztosítja. A nagyhatalmak részéről már eddig is a barátságna számos jelével találkoztunk és reméljük, hogy ezután is fogunk a jóakarattal s a segítségnek olyan szimptomáival találkozni, amelyek Magyarország felépítésében és diplomáciai elhelyezésében hasznára lesznek.

— A San Remoból jövő hírek egymással ellentmondók és ezidőszent nagyon nehéz eligazodni bennük. Mindenesetre meg kell várnunk, amíg konkrét híreket kapunk s amíg végre megkapjuk javaslatainkra az ántánt végleges békeajánlatát.

A pogányok

Hallottátok az oroszok ágyuinak mennydörgését? Láttátok azt a tenger népet, akit korábban hajtottak az orosz vezérek, hogy feladják kicsiny fészüknek, elrabolják nőiket, gyermekeiket, hogy boszút álljanak társaikért, kiket karjaink a porba sujtottak?

Ha tehát Uzsok felé jártok, keressétek fel a közös sírokat, öntözzük meg könnyeinkkel szeretteink sírját s imát rebegjenek ajkaink a hősök felett.

Láttátok a székely népvándorlást s bolyongani kincses Erdély szent magyarjait? A nyomor és szenvedés kínjait állták; ujjok a sanyargatás gyötrelme kálváriája volt. Mikor pedig eldobott fegyvereikkel jöttek felénk keleti ellenségeink, a székely vér már nem önmagát, bennünket, a magyart védelmezett.

Szeressétek őket; testvért és hazát szeretni tőlük tanuljatok.

Láttátok? Nézzétek, — a pogányok eljöttek erre is. Nemtelen módon, vad eszközökkel, az erőszak durva fegyverével támadták a védtelent, bántották az ártatlant s elszedték az árva, aggok, éhezők kenyérfalatját, a fagyos, haldokló gyermek hideg szobájának törött ablakát.

Mig tartott a csatazaj, nem bírt velünk a nagy világ s most, hogy felretettük fegyverünket, az egerek rágják eleveken husunkat.

De van-e történelmünknek olyan felemelő, dicső korszaka, mely nem a honfi bánaton épült. Pusztulás romjain él az örök Isten: építsetek!

Vessük le magunkról a magyar átkot, a poklok poklát, egymást gyűlölni, egymást falni fel, egymást ölni meg. Láttátok mi történt? Mikor lefogytunk, mikor életünk gyengült, lelkünknél erőtelenné lett, mikor pihentek, acélosodtak volna izmaink, nyugalomunkat a rettegés, rablás, egymástól való félelem, halál váltotta fel.

Vigyázzatok; többé ne vétkeztek!

Az országhatár köröskörül bomladoz, élelmiszerünk, amit az ellenség még el nem pusztított, kevés.

Tekintsünk hát a mi régi várunk, templomunk: Erdély felé. Hányszor védeit meg bennünket s most ő vár reánk, kér, követel tőlünk rendet, jogot és életet.

Fiai itt vannak közöttünk!

E sok szenvedés, csapás után még lehet egy siker: ébredjétek! Készüljétek fel a szent csatára, érezzétek át az ezer év szent történetét; Erdély a miénk volt, fel Erdély felé! Sokkal dicsőbb, sokkal nemesebb lesz majd kilmásunk ott a harcnak vérgomolya közt, mintha véreinket a bérces Erdély szép ölében gyáván hagyjuk el.

Elűztek onnan bennünket, tanárt, jegyzőt, bírót, mert magyarok volnunk. Elűztek, kiutasítottak, elkergették hazánkból, házunkból s menekülni kellett.

Te Isten, hatalmas Isten, mindennek Ura, csak Te tudod mi az igazság. Segíts! Nézz és gyönyörködj, mit csinálnak majd a Bocskay katonák!

Szentpáli Gavallér Lajos.

Huszmillió ajánlat

Debrecen hajduszováti birtokára

Debrecen város 4,741 hold 825 öles hajduszováti birtokára az árverést szombaton délelőtt tartották meg dr Varga Elemér tanácsnok elnöksége alatt a városháza kistanácsstermében úriasi érdeklődés mellett.

Az egész birtok kikiáltási ára 18.967.000 korona volt. A magyar földhitel intézetek országos szövetsége 19 millió ajánlatot tett, melyet a parcellánkénti árverés eredményének hatása alatt 20 millióra emelt föl.

Ajánlatot tettek a 80-83 sz. öt parcellára Kovács Péter és testvérei Vigkedvő Mihály-u. 26 sz. a lakosok 630.000 korona vetelárral, ha pedig ezen ajánlatukat nem fogadná el a város a 102-104 számú három parcellára holdankint 5000 koronával. A bánatpénzt takarékkönyvben és 2 darab száz dolláros bankjegyen tették le. A 62-65 számú 5 parcellára (320.000 kor. volt a kikiáltási ár) Leitner Béla és társa holdankint 5000 koronás ajánlatot tettek. A 66 sz. parcelláért K. Nyíri Jánosné is holdankint 5000 koronát ajánlott.

Nem akad árverező az I. IV. V. IX. X. XI. és XII. sz. tagbirtokokra. A II. sz. tagbirtokra (499 hold) 2 millió kikiáltási árral szemben Makra Imre 2.000.100, a III. számra (475 hold) az 1.900.000 korona kikiáltási árat ígérte Makra Imre, ugyanő tett ajánlatot az V. sz. tagbirtokra is, a kikiáltási ár erejéig. Makra a Pesti Hírlap nyugdíjalapja nevében árverezett.

Nagy csata folyt a VI. c. számú 318 holdas parcelláért. Az 1.272.000 koronás kikiáltási árral szemben Papler Géza 2.580.000 koronát ajánlott, több mint a kikiáltási ár kétszeresét. A VI. b. számú 228 holdas tagbirtokért Ekl József és társai a 916.000 koronás kikiáltási árral szemben 1.050.000 koronát ajánlottak. Ekl József és társai nem üzleti érdekből árvereztek, magasabb célok vezették őket, amiről még most nem írhatunk.

Jól felverték a VII. sz. 432 holdas tagbirtok árát. A kikiáltási ár 1.728.000 korona volt. Kovács Lajos és társai keresztyének, Makra Imre és Goldblatt Jakab (Mátészalka) árvertek. A győztes Goldblatt Jakab lett 2.815.000 koronával. A VIII. sz. tagbirtokra (360 hold) a 968.000 koronás kikiáltási árral szemben Czeizing Lajos csak 600.000 koronát ajánlott.

Az általános ajánlat az egész birtokra holdankint a 4200 koronát meghaladja, az egyes parcelláknál azonban jóval magasabb árakat értek el.

Letartóztatták a szegedi főrabbit

Szeged, ápr. 24. (Nemz. St. tel. jel. Lőw Emánuel szegedi magyargyalázó főrabbit a szegedi kir. ügyészség tegnap beidézte és kihirdette előtte a letartóztatásáról szóló végzést. Azután megkezdte Lőw kihallgatását. A valómásról még nincsenek részleteink.

A holland ujságíró kész a bíróság elé állni

Budapest, ápr. 24. (Nemz. St. tel. jel.) Nypels holland ujságíró, az amsterdami Allgemeine Handelsbladet munkatársa, aki előtt Lőw Emánuel szegedi főrabbi gyalázatos nyilatkozatát tette, több képviselő előtt kijelentette ma, hogy hajlandó megjelenni a független magyar bíróság előtt, ha arra neki alkalmat adnak. Minthogy azonban rövid pár napon belül vizsgálja kell térni a hazájába, egy közjegyző előtt fogja vallomását írásba mondani. Egyben megcáfolla a pesti zsidó lapok azon állítását, hogy ő nem tud németül, mert ellenkezően folyékonyan beszél a német nyelvet.

A hadifoglyok hazaszállítása

Berlin, április 23. (Nemz. St. tel. jel.) A lapok jelentése szerint eddig mintegy 2 millió és 400 ezer franknyi összeg utaltatott át az osztrák hadifoglyok hazaszállítási költségeire. A hadifoglyok május végén indulnak el Wadivostokból és 6 hét alatt érnek haza hazájukba. A magyar hadifoglyok hazaszállítására is történtek már intézkedések, s a magyarok behajózása június végén veszi kezdetét.

A közfogyasztási cikkek elosztása

Budapest, április 24. (N. St. t. j.) Ereky Károly volt közlekedési miniszter a nemzetgyűlés indítványkönyvébe a következőket jegyezte be: „Indítvány a korlátozott forgalmu közfogyasztási cikkeknek a lakosság közötti nemzetiségi számarány szerint való szétosztására”. Az indítványra jövő héten kerül sor.

Ukraina nem szövetkezik Oroszországgal

Zürich, április 24. (Nemzeti St. tel. jel.) A „Nova Reforma” híradása szerint az orosz szovjet kormány a következő feltételek mellett volna hajlandó elismerni Ukrajna függetlenségét: 1. Ukrajna egyesülése Oroszországgal szövetséges unió alapján. 2. Oroszország gazdasági érdekeinek biztosítása Ukrajnában. 3. Szoros kapcsolat Ukrajna és Oroszország között katonai tekintetben. — Ezeket a feltételeket Ukrajna elutasította, mert azt akarja, hogy teljesen önálló független állam legyen.

Az Egyesült Keresztyén Nemzeti Liga Debrecenben

Lapunk minapi számában már közöltük, hogy az Egyesült Keresztyén Nemzeti Liga debreceni osztályának megalakítását elhatározták és hogy ezt az osztályt a már megszervezett Magyar Szövetség fogja alkotni, miután utóbbi, mint ilyen, megszűnik. (A debreceni Magyar Szövetséget nem szabad összetéveszteni a budapesti Magyar Nemzeti Szövetséggel, mert ezzel sohasem volt összeköttetésben, töle teljesen függetlenül állott mindig.)

Már a múltkor is említettük és most újból hangsúlyozni kívánjuk, hogy a Liga nem politikai párt, semmiféle politikai kérdéssel nem foglalkozik, tisztán és kizárólag társadalmi egyesülés, a Liga minden tagja politikai véleményét szabadon nyilváníthatja és gyakorolhatja.

A Liga célját is röviden ismertettük már, most azonban módunkban van a Liga célját alapszabályaiból szó szerint közölni:

1. Önvédelem a szervezett keresztyén és nemzeti akarat érvényesítésére. Minden pártpolitika kizárásával erős, hatalmas társadalmi szervezkedésben akarja megvalósítani a keresztyén és nemzeti gondolat uralmát a köz- és magánéletben, a társadalmi és gazdasági élet egész vonalán.

2. Szóval és írásban, keresztyén magyar testvéreink felvilágosításával a mindennapi munkában, gyakorlati életben lankadatlan kitartással kívánja szolgálni és fenntartani a keresztyén Magyarország nemzeti gondolatát.

3. A Liga működésének iránya a keresztyén és nemzeti határköveken belül kifejezetten haladó. Tevékeny részt kíván venni a demokratikus reform munka és józan szociális haladás előmozdításában.

4. Célja a köz- és magánéletben minden visszaéléseknek az üldözése, meggátolása s általában a keresztyén erkölcsi felfogás érvényrejtetése az élet minden viszonyában.

5. A keresztyén sajtó megteremtésében, fejlesztésében és támogatásában való közreműködés.

6. A keresztyén felekezetek közötti összhang ápolása a nemzeti munka szolgálatában.

7. A Liga tagjainak az élet minden változatában — osztálykülönbség nélkül — testvéri szeretettel s minden megengedett becsülettel eszközrel való kölcsönös támogatása és segítése a meglévő, nemkülönben a létesítendő intézmények útján is.

8. Közre akar működni a keresztyén erkölcs alapján álló magyar iparnak és kereskedelemnek megteremtésében és a fogyasztóknak ebből a célból, nevezetesen szükségleteinek lehetőleg keresztyén iparosoknál és kereskedőknél való beszerzése érdekében leendő megszervezésében. A keresztyén mérnököknek, ügyvédeknek, orvosoknak vállalkozóknak támogatását, általában ügyes-bajos dolgaikban keresztyén testvéreinknek igénybevitelét bele akarja vinni a köztudatba és ennek a köztudatnak gyakorlati megvalósítását kívánja szolgálni.

9. Célja végül a keresztyén világszolidaritás ápolása.

Ez a 9 pont oly mélyrehatóan állapítja meg a Liga célját, hogy ehhez hozzátenni már nem lehet, Aki a Liga céljait olvassa, természetesen csak ha magyar és keresztyén önkénytelenül is magának vallja az azokban foglalt elveket, mert a rejtett, gyakran meglévő, de világosan ki nem fejezhető gondolatát hozza napfényre. — Ezekhez commentár nem is szükséges.

Minden magyarnak és keresztyénnek, osztály és nemi különbség nélkül alkalma van belépni a Ligába, anyagi megerősítésbe sem kerül, az évi tagsági díj 12 K. — A belépéskor minden tag fizet még u. n. belépési díjat, mely teljesen tetszésszerű, mindenki annyit ad, a mennyit adhat, a vagyonos nagyobb összeget, a kevésbbé tehetősek csekélyebbet.

A Liga ismertetését alkalmilag folytatjuk.

— Jegyezzünk a Nemzeti Hitelintézet r. t. részvényéből, mert közgazdasági életünket is keresztyén és nemzeti szellemben kell átalakítani, ha élni akarunk!

KÖZGAZDASÁG

A HAJDUFÖLD VASÁRNAPI
MELLÉKLETE
ROVATVEZETŐ
BIRÓ PÁL

A szováti birtok

Debrecen város egyik legrégebbi birtoka a szováti föld is eladásra került. E birtoktest kisebbik részét még 1503-ban elzálogosítja Szepesi Mihály özvegye a debreceni plebániának. Amikor pedig Debrecen város reformátussá lett, e birtok test, mint „papszer“ a debreceni első pap fizetésére jövedelmezett.

A takarékos gazda előrelátó gondosságával a Szepesi—Széki-féle részekben kívül sok pereskedés után fáradtságot nem ismerve megveszi a város a környező Bayoni-, Rákóczi-részeket és a Derecskei család részirtokát, miáltal egy tagban közel 4800 kat. holdra növekedett a szováti föld. A város is jól jött ki vele és sok derék földesi, tetétleni, szováti földmives kisember birta hosszú időközön át felesbe és munkája után boldogult is rajta.

Most fordult a kocka. A város a tönk szélén álló debreceni gazda észjárása szerint egyik birtokát a másik után bocsátja áruba, hogy roppant adósságától szabaduljon. Hogy hová vezet a gazdálkodás — az világos. Ámde ettől eltekintve is egy nagyon fontos dologra kell irányítani az eladó figyelmét. Az ügylet lebonyolításánál nem szabad tisztán a pénzügyi szempontokat tekinteni, hanem e mellett az ügy társadalmi és gazdasági oldalát is beható mérlegelés tárgyává kell tenni. Mert nem szabad megtörténni annak, hogy a város ez ősi birtoka valamely hadi millomos vagy üzérkedő bank kezére jusson csak azért, mert ezek pár koronával többet ígérnek érte. Nem lenne helyes az sem, hogy ha három-négy gazdag ember osztozna rajta. E birtoknak pár száz földnélküli, de arra érdemes, hitelképes, dolgos kisemberének kell lenni. Hiszen csak a maximális, 30 holdas egységekkel 150 dolgozó család jutna tisztességes megélhetéshez e birtokon. 20 holdjával pedig 240. Az ország történelmi fordulat küszöbén áll. A háboruban mindent elvesztettünk, csak a föld és a föld népének két dolgos karja maradt meg. Az új állam jövője attól függ, hogy mennyire tudja magához emelni a föld népét. Tud-e minél több önálló kigazdát teremteni. Ne feledjük el, hogy a földinség meg van és ezt elsősorban az eladásra szánt közbirtokokból kell kielégíteni. Debrecennek, mint hazánk egyik nagybirtokosának e téren nagy és fontos feladata lehet. Ha elzárkózott a múltban a telepítés elől, a jelenben vesse meg alapját azzal, hogy szováti birtokát pár száz szováti, földesi, tetétleni esetleg debreceni kisembernek adja el, hiszen ezek is megadják érte az illő árat. Az eladó birtokon a középkorban *Keserü-*

egyház nevű falu állott, most okos politikával újra egy viruló, dolgos falunak lehetne alapját megvetni.

Ugyanez áll a város többi eladásra kerülő vagy bérbe adandó birtokaira is. Ma földreformot sürget mindenki, a hadviselt kisemberek gyámolítását prédikálják mindenütt. De fenni — elfelejt mindenki. Régen fordítva volt e városban. Nem voltak ugyan népjóléti intézmények, de az öreg irások tanúsága szerint, a magisztratus évről-évre gondoskodott arról, hogy minden polgárának, persze az „emberséges embereknek“, teherbírása arányában földet juttasson. Ma se feledjük el, hogy nem lesz addig rend és nyugalom ez országban, míg a földéhes parasztságot földhöz nem juttatják.

Ecsedi István.

Mezőgazdák figyelmébe. A románok által okozott mindennemű károsodást a mezőgazdák a városi adóhivatal azon kerületi osztályánál jelentsek be, ahol adójukat rendszeresen fizetni szoktak. Akik egyesületükönél már kárukat bejelentették, a kár kimutatást visszazolgáltatás kötelezettsége mellett egyesületük titkári hivatalában vegyék át. Minden kárt, még a legcsekélyebbet is be kell jelenteni. A kárbejelentés végső határideje ugyan május hó 2-ik napja, de saját érdekében a bejelentést mielőbb tegye meg minden gazda, mert az utolsó napokban nagyobb idővesztéssel lehet azt elintézni. Mindennemű felvilágosítást egyesületünk titkári hivatalában a hivatalos órák alatt délelőtt 8—1 óráig megtekinthetők. — Debreceni Gazdasági Egyesület.

A „Debreceni Keresztyén Biztosító“ részvényjegyzései serényen folynak. Mindenki, szegény és gazdag egyformán siet heverő tőkéjét e nagy jövedelmezőséget ígérő, amellel a kialakuló és keresztyén Magyarország életében uttörő és kulturmissziót teljesítő közgazdasági vállalkozás részvényeibe fektetni. E nagyjövőjű intézet részvényei iránt, amióta a Budapesten alakult hasonló intézettel kötendő fuziója nyilvánosságra került, még fokozottabb érdeklődés mutatkozik. Amit teljesen indokolta tesz az a körülmény, hogy a fuzionáló intézetek háta mögött, mint viszontbiztosítók hatalmas tőkékkel és több száz millióra rugó tartalékokkal rendelkező angol intézetek fognak állani. A részvényjegyzés zárhatárideje e hó 30-ika. Ennélfogva az intézet alapítói felkéri azon helybeli részvényjegyzőket, akik régi jegyzéseiket még nem iratták át, vagy akik részvényeket jegyezni akarnak, hogy azt a társaság Verböcsey-u. 2. sz. a. levő (keresk. és iparkamara épület) irodájában naponta d. e. 9—2-ig mielőbb eszközölni sziveskedjenek, mert a tisztviselők vidéken lévén elfoglalva, nincsenek abban a helyzetben hogy a helybeli részvényjegyzőket is tisztviselőik útján keressék fel. Nagy súlyt helyezünk arra, hogy Debrecen keresztyén társadalma magához méltóan vegye ki részét e nagyjövőjű Közgazdasági Keresztyén és magyar intézet alapításában, hogy minden tekintetben méltónak mutakozzzék arra a nagy hivatásra, amely e téren a tisztantuli részekben reá vár.

Új vezetőség a munkásbiztosítónál A m. kir. Népjóléti és Munkaügyi miniszter a kerületi munkásbiztosító pénztár vezetésével s mindazon jogoknak és kötelezettségeknek gyakorlásával, amelyek a fennálló törvények és egyéb jogszabályok értelmében a

pénztár önkormányzati szerveit megilletik és terhelik, *Kresznerics Ferenc* m. kir. államvasuti ellenőrt bízta meg. Egyben utasította az új miniszteri biztost, hogy a pénztár ügyvezető igazgatójává *Katona Imrét* a „Keresztyén Szocializmus“ szerkesztőjét iktatta be. Ennek következtében a pénztárt fentnevezett vezetők folyó hó 23-án át is vették. A pénztár új vezetősége teljesen nemzeti, keresztyén és szociális alapon áll. *Kresznerics Ferenc* a megpróbáltatások idején is állta a harcot a keresztyén munkásság érdekében. *Katona Imre* régi keresztyén szocialista vezér, aki lapjával akkor állott ki porondra, amikor az első orosz forradalom kitört s amikor a világmegváltó szociáldemokrácia mindent elsepréssel fenyegetett. Ideje volt, hogy az eddigi vezetőséget nemzeti és keresztyén alapon álló vezetőséggel kicseréljék. Ettől a munkásság is csak jól várhat.

Cserebogár veszedelem. A bekövetkezett meleg tavasz nagy tömegben és gyorsan kicsalta a folyó évben országsszerte rajzó cserebogarat, ami nemcsak az ígérkező gyümölcs-termelés pusztulását okozná, de a bogár pajorja három évig a föld alatt pusztítja a mezőgazdasági termékeket. A fenyegető veszedelem azonban még a mai súlyos munkás viszonyok ellenére is leküzdhető, vagy legalább annyira enyhíthető, hogy közcsapás-számba ne menjen. Ezért a földmivelésügyi miniszter ezen az uton is figyelmezteti az illetékes közhatalóságokat, a birtokosokat és a nagyközönséget, hogy a bogarat minden nap a hajnali órákban, reggeli 8—9 óráig le kell rázni, össze kell gyűjteni és le kell forrázni. A leforrázott bogár frissen feltehető a baromfival, vagy megszáritva télen felhasználható erre a célra. Értékesíthető, mint jó trágya is, mert az istállótrágya közé keverve igen emeli a trágya értékét. A bogarat a rajzás végéig mindennap szedni kell. Sertéssel az élő bogarat nem szabad felteetni, mert a cserebogárban él a belféreg, mely azután a sertés belében tovább fejlődhetik és kimulását okozhatja.

Közzszolgálati alkalmazottak cukor ellátása

Miután a 2000/1920. M. E. számú kormányrendelet értelmében a közzszolgálati alkalmazottak kedvezményes élelmiszer kiutalásában való részesítése helyezettelt kiállításba, felhívjuk a város területén levő összes közzszolgálati alkalmazottakat, (vasutasokat, beszerzési csoport és a városi tisztviselői termelő és fogyasztási szövetkezetének tagjait) hogy a városi lisztiroda által jelenleg részükre kiadandó rendkívüli fogyasztási jegyeiket, amelyekre cukor lesz vásárolható, ne a helybeli kereskedőknél, hanem az összes Máv. alkalmazottak fogyasztási Méliusz-tér 3. szám alatt levő Máv. alkalmazottak fogyasztási szövetkezeténél, a közzszolgálati beszerzési csoportjának tagjai, valamint a városi tisztviselők termelő és fogyasztási szövetkezetének tagjai a pénzügyi palota földszint 13. sz. szobába levő hivatalos helyiségében jegyeztessék elő cukor kiutalására.

A jelzett helyeken előjegyzett cukorjegyre kedvezményes árban fog cukor kiosztatni.

Saját érdekében nyomatékosan figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy rendkívüli fogyasztási jegyeiknek a kereskedőknél cukorra való beváltásától tartózkodjanak, annnyival is inkább, mert a beszerzési csoport és a Máv. élelmiszeri hivatal a kedvezményes áru cukrot csakis az általa kibocsátandó kedvezményes jegyér a városi szelvény ellenében fogja kiszolgáltatni. A városi szelvény hiánya esetén az illető kedvezményes cukorra való jogosultságát elveszti.

Debrecen, 1920 április 21.

Közzszolgálati beszerzési csoportja.

Máv. élelmiszeri hivatal.

Közzszolgálati termelő és fogy. szövetkezet.

Törvénykezés

§ Ellopta a szomszédja fehérműjét. Tóth Albertné Kut-u. 1. sz. a. lakostól a vele egy udvarban lakó Karap Lajosné több fehér- és ágyneműt lopott el még a múlt év márciusában, amelyért ma vont a felelősségre a törvényszék. Karap Lajosné lopás vétségében büntőnek mondta ki a bíróság és ezért 2 hónapi fogházra és 1000 korona kár megtérítésére ítélte. Az ítélet jogerős.

Temetésekre élő- és műlvrág sarkosorok, valamint színhazi és alkalmi csokrok lego csóbban szerezhetők be

Rózsa Virágcsarnok
DEBRECEN, KOSSUTH-U. 2. (VÁROSHÁZ.)

GEBAUER KAROLY ÉS TARSA

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCZA 2. SZÁM.

Alapított: 1868. évben.

Temetéseket a legolcsóbban eszközöl a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb ki/ítelig. TELEP: Homokkert, Hid-utca 8. szám.

HIREK

— Istentisztelet. Az ág. hitv. evang. templomban délelőtt 9 órakor katonák részére és 10 órakor rendes istentisztelet, végzi Zemen Zoltán gégédlelkész. Délután 3 órakor ima.

— **Lemondott miniszteri biztos.** Vass Károly dr. tb. tanácsnok lemondott a debreceni kerületi munkásbiztosító pénztár miniszteri biztos tisztségéről. A népjóléti miniszter a lemondást elfogadja. Utódja, hir szerint Kresznerics Ferenc máv. ellenőr lesz.

— **Vértanúk napja Hajdusoboszlón.** A vörös rémuralom három vértanuját 1919 április 24-én végeztették ki Szamuelyi Tibor és Bőhn Vitmos zsidó vérbiztosok. Az első évfordulót olyan gyászünnepp keretében tartotta meg Hajdusoboszló keresztyén népe, amely örökké emlékezetes lesz. Mikulik Nándor plébános tartott gyászistentiszteletet a három református vallású vértanúért, gyönyörű példáját szolgáltatva a keresztyén felekezetek közt élő, valóságga lett testvéri szeretetnek. Ott volt a városi hatóság, a helyőrség tisztikara nemes Baur Ervin vezése alatt, a templom zsufoelig megtelt a város színejavával. A templom előtt díszszázad állott. A róm. kath. templomból a református templomba vonult a közönség, ahol Demjén Ferenc lelkész mondott szivekbe márkoló imát. Szem nem maradt szárazon. Ezután a közönség — vagy 10.000 főnyi embererdő! — kivonult a temetőbe az egész helyőrséggel. A sírok nem látszóttak a virágtól. Két nap óta hordta a nép minden virágát a vértanúk sírjára. A város és a helyőrség külön-külön is megkoszoruzta a vértanúk sírjait. A vénkerti temetőben dr. Fekete László volt polgármester sírjánál dr. Erdős Kálmán polgármester, Körner Béla volt gözmalomtulajdonos sírjánál Demjén Ferenc ref. lelkész, a sopronyi temetőben pedig Tokay József rendőrfogalmazó sírjánál Fehér Gábor városi tanácsnok mondtak megható emlékbeszédeket. Mindenütt ott volt a katonaság is, hogy a polgársággal való együttérzését és együvértarozását ezzel is mutassa.

— **Az oláh megszállás alatt szenvedett károk egy igen jelentékeny része azon pénzösszeg, amelyet egyesek a rekvirálást foganatosító oláh közegeknek megvesztegetéstől fizettek, avagy amelynek ellenében az elrablott vagy rekvirált javakat visszaszerezték.** A kár megállapítás teljessége érdekében ezen címen szenvedett károkat is be kell jelenteni. Ezen károkat sokan huzódoznak bejelenteni, holott ezek ugynevezelt megvesztegetések nem olyanok, amelyek az állam hatalom részéről büntető jogi következményeket vonnának maguk után. Akik már bejelentették káraikat, de az említett károk bejelentését elmulasztották, a kár bejelentési határidőben ezen káraikat pótlólag jelentsek be. Debrecen, 1920 április hó 24-én. Városi adóhivatal.

— **Fáber Oszkár 4 évi börtönt kapott.** A debreceni nemzetközi szociáldemokrata pártinak volt titkára Vágó Béla (Weisz Léb) után Fáber Oszkár, kicsepött piarista. Később kereskedelmi iskolai tanár lett Budapesten, majd a proletárdiktatura idején az egyházi vagyon főlikvidátora. Fábert izgatásért 4 évi börtönrre ítélte a budapesti törvényszék, de még külön eljárás is van ellene folyamatban a népbiztosok bűnügyeivel kapcsolatban.

— **Razzia Hajdudorogon.** A debreceni államrendőrségi kerület főkapitányságának kiküldöttjei nagy razziaát tartottak pénteken Hajdudorogon, melynek meglepő eredménye lett. Letartóztattak vagy 30 közvesztélyes alakot: árdrágitókat, valutacsempészeket, ezüstpénzüzéreteket, árufelhalmozókat és elrejtőket, nőket és férfiakat vegyesen. A díszes társaságból 29 zsidó, közté van 2 ittragadt muszka zsidó és 1 foglalkozás nélküli kommunista. A letartóztatók közt a zsidó hitközség vezetősége is: Citrom Farkas, a rebbe, Taub Herman, a rosa (világi elnök, gondnokféle), Bogner Éliás, a samesz, a zsinagóga előjárója, stb. Előkerült a láncos zsidók raktáraiból rengeteg áru: darált só, talpbőr, nyersbőr, buza, rozs, dohány, kukorica, mindenféle termény, olaj, zsir, cukor és mindenféle, amiben szükölködött a hajdúváros keresztyén népe. Melegpő eredménye volt a zsinagógában rendezett házkutatásnak. Több mint 810 kiló szűz dohányt találtak ott

két prima vágógéppel, sok finomra vágott cigarettá-dohánnyal, a dohánycsomagok alatt pedig megtalálták az összeláncolt kincseket. *Hatalmas budai keserűvízes kida volt.*

— **Mi van benne?** — kérdezték a dektektívek.

— **Keserő forrásvíz!** — zengedezték kórusban a kukoratíncses alyafiak.

Négy ember is alig tudta megemelni, oly nehéz volt. Felnyitották a „keserűvízes“ ládát és kitudt, hogy több métermázsza ezüst és aranypénzt tartalmazott, kilószámra hevert a teteljen hatalmas csomagokban a lebélyegzetlen osztrák-magyar bankjegy. Hetek fognak belétegni, míg pénznemenként osztályozhatják. Nem is tudják, hány millió. Mikor a nemzeti hadsereg részére *önkéntes felajánlás útján* gyűjtöttek terményeket, a „hazafias“ hajdudorogi zsidók kijelentették, hogy nekik egyetlen deka feleslegük sincsen és métermázsaszámra volt titkos raktáraikban. Ilyen hazafiak ezek a zsidók. Csodáljuk, mikor a díszes társaságot szállították Debrecenbe, a határban nem várta őket se a zászlóhajtó polgármester, se magas pártfogójuk, a püspök...

— **Miss Amerikán jön!**

— **Menekült közszolgálati alkalmazottak nyilvántartásba vétele tárgyában** a hivatalos lap 2955. M. E. sz. a. közölte, hogy a megfelelő kimutatások a pénzügyigazgatóságoknak lesznek kiadva. Felhívja a pénzügyigazgatóság a város és vármegye területén lévő összes hivatalokat és hatóságokat, hogy miután a nyomtatványok megérkeztek azokat pénzügyi palota (I. em. 15. sz.) a pénzügyigazgatóság iroda vezetőjénél sürgősen vegyék át a pontosabb kitöltendő kimutatásokat 1920. április 30 ig közvetlenül terjeszték fel a pénzügyminisztérium IV. főosztályához.

— **A jövő hét szenzációja Miss Amerikán lesz.**

— **Szabóiparosok figyelmébe.** Felhívhatnak a férfi és női szabóiparosok, hogy azok, akik a „Szabóiparosok bevásárlási csoportja“ban már beléptek, de a részvény díját 200 K és 10 korona beiratási díjat még be nem fizették: ezen kötelezettségüknek minél előbb tegyenek eleget, mert a központtól kiutalandó anyag kiváltásához szükséges összegnek együtt kell lenni. Felhívhatnak továbbá azon szabóiparosok, akik ezen bevásárlási csoportba belépni óhajtanak, hogy vagy az Ipari-üzletnél vagy Koros szakosztályi elnöknel iratkozzanak fel, mikor is 200 K részvénydíj és részvényenként 10 K beiratási díjat fizessenek be. A befizetési határidő: 1920. május 1. Szakosztály elnöke.

— **Szepessy Ferenc tánciskolájában** vasárnap e hó 25-én nagy táncestély lesz 7 órától 11 óráig, melyre a tanítványait ezuton hívja meg. Az estélyen Rácz Laci játszik.

— **Miss Amerikán a jövő héten érkezik!**

— **Értesítés.** Értesítem a város közönségét és mélyen tisztelt vendégeimet, hogy a város közepén fekvő kerthelyiséget a jó idő beálltával ismét megnyitottam. Mint a múltban, ezuttal is egyedüli főüregvésem az leendő, hogy tisztelt vendégeimnek igényét, kik az éttermi és kávéházi étkezés körül bizonyos ráutaltságot éreznek, mindenben ki-elégítem és minden vendégem családi otthon talájon szállodában, kávéházban, éttermemben és kerthelyiségemben. — Ez irányu üregvésemhez tisztelt vendégeim jóindulatu támogatását kérem és nagybecsü bizalmukat a lehetőség szerint olcsó és izletes étellel, valamint kiváló fajborok kiszolgálása által becsülöm meg. Midőn erről tisztelt vendégeimet értesítem, egyben közlöm azt is, hogy pormentes kerthelyiségemben kényelmes fedett páholyok állanak becses rendelkezésükre, melyek a nap és eső ellen egyaránt védenek s hogy naponta művészi játéku cigányzenekar teszi kellemessé árnyas, parkszerü kertemet. — Kiváló tisztelettel Surányi Sándor. „Központi“ szálloda.

— **Piros Béla lakatos műhelye Péterfia-utca 32. szám.**

— **Dr. Borossy József,** bel- bór- vene-reas betegeknek rendeléseit újból megkezdette. Rendel. d. e. 9—11; d. u. 3—4-ig. Bethlen-utca 6.

— **Uj táncok.** Tisztelettel értesítem a tánckedvelő fiataliságot, hogy e hó 26-án héten egy kéthetes tanfolyamot fogok kezdeni, melyen a legujabb tánckülönlegességek u. m. Radagán és Rag time kerülnek bemutatásra. Tanórak: hétfő, kedd, szerda, péntek és szombat este fél 8 tól fél 9 óráig. Beiratásokat már elfogadok napközbeu a lakásomon Csapó-u. 61 sz. és este a táncintézetben, Royal diszterem. Az új tanfolyamokra felvétel még van. E hó 25-én, vasárnap nagy táncestély 7 órai kezdettel. Tisztelettel, ifj. Schaff János.

— **Stengei Károly a debreceni m. kir. állami rendőrség fogásza fogmüterméit Batthyány-u. 16. sz. a. (saját ház) áthelyezte.** Fogad d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig.

— **Városunk legmegbízhatóbb és legrégebb molykár elleni megóvó vállalata: Nagy József, szücs-mester, Szent-Anna-u. 3. sz.**

— **Néhány kis tagbirtok 40—120 magyar hold szabad kézből eladó Nyiregyháza közvetlen közelében. Bővebb felvilágosítást nyújt dr. s. Szabó László ügyvéd.**

— **A vasi gyalogezred sportünnepélye a nagyerdei sporttelepen.** Vasárnap délután s DTE nagyerdei sporttelepén a vasi gyalogezred focibálcscapata játszik a DTE csapatával. Előzőleg DEAC II—DTE II. A mérkőzés alatt a vasi gyalogezred zenekara hangversenyez. A mérkőzés tiszta bevétele a nemzeti hadsereg javára lesz fordítva.

— **Műláb, mükéz, sérvkötő, haskötő, gummiharisnya, ferde növesü gyermekeknek bőrfűző készítését és javítását elvállalom.** Vitárius Sándor orvosi műkötszerész-mester, Piac-u. 16, ki a háboru alatt a gráci, bécsi, budapesti és debreceni katonai művégtag készítő műhelyek vezetője volt. Vidéki közönséget vasárnap is fogadok lakásomon, Eötvös-u. 85.

— **Legrosszabb nyakkendőit is ujja alakítják** Péterfia-utca 53 alatt az udvarban balra.

Schuschter Ferenc fogászati műterme Vár-utca 11. sz.

Nagystilü váltóhamisítás

Dr. Brüll Henrik ügyvédet letartóztatták

A debreceni rendőrség több rendbeli váltóhamisítás miatt elrendelte dr. Brüll Henrik ügyvéd letartóztatását. Az esetről az alábbiakban számolunk be.

A Bankgyejesület R. T. helybeli pénztintézetnél még a mult év folyamán állandóan nagyszámu váltókat számítottattak le s ezek között különösen sok helyen szerepelt a dr. Brüll Henrik és a dr. Szép Imre neve, hol mint elfogadó, hol mint kibocsátó, hol pedig mint forgató.

A rendőri nyomozás megállapította, hogy a kérdéses 72 váltó egy kivételével mind hamis és összes értékük 130—135 ezer koronát tesz ki. Megállapította továbbá azt is, hogy az aláírások egy kéztől erednek és azok nem dr. Szép Imre aláírásai. A terhelő adatok Brüll Henrik ügyvéd ellen szóznak, annál is inkább, mert Brüll egy ízben már volt büntetve okirat-hamisításért egy évre s oly szoros üzleti viszonyban volt Széppel, hogy azon az alapon a hamisításokat is elkövethette. — Így Brüll és Szép Imre még a háboru elején elvállalták az egyik debreceni katonai kórház élelmezését, de az ellátás közüli a kincstár csalásoknak jött nyomára és mindkettőjüket másfél évi börtönrre ítélték. Szép azután elesett a fronton és most, hogy öröksei váltókeresetet adtak be Brüll ellen, derült ki Brüll manipulációja.

Brüll Henriket, akinek a Piac u. 28. sz. alatt van gyönyörűen berendezett lakása, tegnap hozták fel a rendőrségre, ahol kihallgatása közben azt adta elő, hogy ő a váltókat dr. Szép Imre meghatalmazására írta alá. A vizsgálatot tovább folytatják.

Feszültség Anglia és Amerika közt

Zürich, április 24. (Nemz. St. tel. jel.) Az Egyesült Államok szenátusa legutóbb tárgyalta az Angliával szemben fenálló ellentéteket. Amerika hangulata ma olyan, hogy a két állam között alighanem háborura fog a sor kerülni s ebben különösen az Amerikában élő 4 millió ir fejt ki nagy angolellenes propagandát.

Művészet

Székelyhidyi—Marschalkó hangverseny „Erdélyért.” „Nem, nem, soha!” a jelszava az ország területi integritásáért küzdők seregének. Ma még a régi határokat nem tudjuk visszaállítani, bár utolsó csepp vérünkig küzdeni akarunk ezért, de legalább enyhíteni akarjuk a szenvedéseit és nélkülözéseit azoknak, akiket rablőhordák kergettek ki hajlékaikból. Május 7-én ritka műélvezetben lesz része a város közönségének. A magyar királyi operaház két rendkívül nagy tehetségű és európai hírű művésze fog egész estét betöltő hangversenyt adni a Vigszínházban. A vendégművészek: dr. Székelyhidyi Ferenc és felesége Marschalkó Rózi. Az est tiszta jövedelmét, valamint a felülfizetéseket a rendezőség az erdélyi menekültek segítésére fordítja. A ritka színvonalon kívül még érdekességet ad az estnek, hogy dr. Székelyhidyi Ferenc; ki művészi pályafutása előtt közgazgatási tisztviselő volt, ma is tiszteletbeli főjegyzője Kolozsvár városának. — Jegyek előre válthatók Mentze Henrik és Aszmann Ferenc piac-utcai üzletében.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

CSOKONAI SZÍNHÁZ:

Vasárnap délután: „Koldusgróf” operett. Este: „Éva”, operett.

VIGSZÍNHÁZ:

Vasárnap délután: Felhő Klári népszínmű. Este: Elnémult harangok színmű.

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése

* Vasárnapi előadások. A Csokonai színházban vasárnap délután fél 6 órakor mérsékelt helyárrakkal a „Koldusgróf” operett, Jaray Sándorral a címszerepben, este Honthy és Jaray fellépésével az „Éva”, a Vigszínházban délután fél 6 órakor a „Felhő Klári” népszínmű, este az izgatón érdekes „Elnémult harangok” színmű kerül színre.

* Dr. Székelyhidyi Ferenc és Sz. Marschalkó Rózi operaházi tagok egyetlen hangversenye a Vigszínházban május 7-én pénteken lesz. Jegyelővétel Aszmann Ferenc divatkereskedésében és Mentze Henrik sport áruházában. A hangverseny tisztajövedelme az erdélyi menekültek javára szolgál, ezért felülfizetéseket hir-lapilag fog nyugtázni a rendezőség.

* Nyári divat est. Május 5-én szerdán érdekes estét nyújt a debreceni hölgyközönségnek a Vigszínház. A színtársulat elsőrendű tagjai élükön Honthy Hannával csupa új magánszámokból álló fővárosi műsorral művész estét tartanak. Az összes szereplők ez alkalommal befogják mutatni Séchy Hacker József fővárosi iparművész, divattervező által concepiált legújabb párisi modelleket, amelyeket még eddig nem volt alkalma látni a közönségnek. Minden szereplő három-négyszer öltözködik és mindig a legújabb nyári divat szerint.

* Ocskainé Hilbert Janka kiváló operanékesnőnk énekel hétfőn az Apollóban a „Harakiri” című japán tárgyú 6 felvonásos filmszenzációban. A film meséje Puccini Pillangó kisasszony című operájának szövegkönyve nyomán készült és raffiniált technikával rendezett mestermű, melynek keretében O. Hilbert Janka Puccini bűbájos operájának nagyáriáját énekl, a zongorakíséretet Percel Sárka vállalta. Előadások 7 és 9 órakor. Jegyelővétel.

* Kolombus Kristóf, a nagy felfedező élettörténete 8 felvonásban. Ma vasárnap utoljára mutatja be ezt a szenzációs szépségű filmet az Urania. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

* Az örök ifjuság, fantasztikus ötlet 5 fel-

vonásban. Ma vasárnap utoljára kerül az Apollóban bemutatásra ez a poétikus szépségű mestermű. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

* Az Arany Bika mozi ma vasárnap az Örök ifjuság című gyönyörű filmet mutatja be. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

Kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-
KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.
E számért főszerkesztő felelős.

URANIA	APOLLO
Vasárnap április 25 Kolombus Kristóf A nagy felfedező élettörténete 8 felv. A főszerepekben George Wagne a párisi konzervatórium tanára és Leontine Massaria a párisi theatre Antoine tagja Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.	Vasárnap április 25 NORDISK MŰSOR. A senki leánya R. Skowronnek regénye 5 felvonás. Főszereplők: Irmgard Bern, Reinhold Schünzel. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.

ARANY BIKÁ MOZI

Vasárnap
április 25
Az örök ifjuság
Fantasztikus ötlet 5 felvonás. Főszereplők Carola Toelle, Werner Kraus.
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

160 hold szántóföld a Szepesen folyó évi szeptember hó 1-től
bérbe kiadó
Értekezhetni: Mester utca 36.

Cserép- és parkvirág eladás.
Debrecen város nagyerdei kertészetében (Cana-gumók, Buxusok, Evonymusok, Begónia, Salvia, Vanília, Pelargónia, különféle színekben és fajokban, Hortensia), Pilleák és Tradescantiák) eladók.
Debrecen város nagyerdei kertészete.

Értesitem a tisztelt megbízómat, hogy **FEKETE ÉRE** és mindenféle színre festek. Tisztított férfi és nő ruhákat legkényesebb igényeknek megfelelően 8 nap alatt, gyász vagy sürgős esetekben soron kívül 48 óra alatt kifogástalanul készítem. — Becses partfogást kér
Hungária gőzmosó és kelme-festő vegy-tisztító vállalat
Debrecen, Péterfia-u. 4. Telefon 399.

A vegyileg megvizsgált és hatóságilag engedélyezett
CUKORIN
teljesen pótolja a cukrot.
HASZNÁLATI UTASÍTÁS:
Egy csésze kávéhoz vagy teához egy kávé kanálnyi elegendő. — Főzésnél vagy sütésnél egy kanálnyi 1 és fél deka cukrot pótol. Törvényes védjegyzés bejelentve
Gyár: Csapó 28.

Hajduföld 10 és fél kat. holdas tanyánélküli vizes alj fekete homok szántó és legelővel köves ut mentén városhoz 12 kilométernyire eladó DEZSŐ LÁSZLÓ irodája Maróthy-utca 19. szám.

PALLAS vegyészeti laboratórium ajánlja legmeghízhatóbb minőségű készítményeit:

„PALLAS” szájvizet, mely teljesen pótolja a cseh ipari ödöl készítményt.

„PALLAS” sósorszeszt, békebeli minőségű, mely fogva úgy működik mint belső használatra kiválóan alkalmas hájzser.

„PALLAS” cipőkrémet fekete és sárga színekben, vízmentes készítmény, a bőrtápolja és ittkörfényessé teszi. Azonkívül: Schampang-Water Bay rumát, mely a fej mosására a legjobb szer. A korpa képződést megakadályozza, a fejbőrt tisztán tartja, üdíti.

Dr. Heider előiratu fogporát: zacskóban és nagy dobozban. Hofehérré teszi a fogat és kellemes szájat ad.

Közkedvelt magyar bajuszpedrójt, fekete és barna színekben.

Kiváló minőségért garanciát vállal a

„Pallas” vegyészeti, gyógyszerészeti és kozmetikai laboratórium DEBRECEN, ZAPO-
lya-utca 8. szám.

Nyulszapuka mag, amerikai méz, rizs és köleskása

kapható a

HANGYÁNÁL

Rózsa-utca 2 szám alatt.

Eladó ingatlanok:

Hatvan-utcán nagytelkű bérház. Rákóczi-utcán két rendbeli családi ház. Bauer-telepen 2 szobás családi ház. Kórház utcán 5 szoba, istálló nagy udvarral. Sestakertben másfél nyilas szőlő eladó

Dzso László irodája Maróthy-utca 19. szám.

Széchenyi-utca 16. szám alól

Kosmetikai intézetemet Hölygfodrászattai és MANICÜR szalonnal

kibővítvé Simonffy-utca 7. szám alá (Zander) helyeztem át. Arcbőr kezelés villamos uton. A leg-súlyosabb arcbőrhibákat és szőröket villamos uton utányom nélkül eltávolítom. Leggondosabb hajápolás, fésülés, onctózáás és kézápolás férfiaknak is.

Forgács és talpfa-eladás!

Epreskerti faraktár telepén f. hó 28-án, d. e. 9 órakor forgács és selejtes talpfa nyilvános árverésen eladatik. — Vétel után a megvásárolt anyag azonnal elszállítandó.

DEBRECEN VÁROS ERDŐHIVATALA.

Ha azt akarjuk, hogy cipőink sokáig tartósak legyenek, használjuk cipőink tisztántartására és fényesítésére a

HAJDU
czipő-krémet

amely ittkörfényessé teszi, ápolja, puhán tartja és conserválja a bőrt. A mai drága cipő ár mellett, nagyon meg kell válogatni, hogy milyen krémmel tisztítsuk cipőinket. Mert a vizes krém idő előtt felkoszosítja és megrepedíti a bőrt, akkor pedig jobb lett volna inkább semmitsem használni. Tessék próbát tenni az első dobozzal, megfog mindenki győződni arról, hogy a Hajdu cipő-krém a mai idők elsőrangú gyártmánya. Kérjen mindenki a kereskedésekben „Hajdu” cipőkrémet!

Nagybani megrendelést elfogad

MIKE FERENCZ „Hajdu” cipőkrémkészítő iroda, Varga-u. 9. szám.

Ha szép akar lenni? Korzó arckrémét és szappant használjon!

PARFÜMÖK prima minőségűek, Pipere szappanok. Mindenféle piperoickek. kötszerek, Irrigátor felszerelések, gummi áruk, GAZDASÁGI CZIKKÉK, kreolin stb. legolcsóbban szerezhetők le a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

GYÁSZSEBETEK ALKALMAVAL FORDULJON BIZALOMMAL

FEHÉRTÓI BÉLA

temetkezési intézetéhez. Debrecen, Dégenfeld-tér 4.

Hoi temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig a legolcsóbb árban személyes felügye let mellett eszközöztetnek. Exhumálást és hullaszállítást vállalunk. Koszorúk választékban.

Debreczeni iparosok.

Bélyegzőgyár és véső-intézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.

Blattner József
Csapó-utca 1. sz.
Üvegezési és kőkeretes
vállalata tükörök és ablakok
nagy választékban

FORGÁCS I.
Művész, Bádógy-utca.

Koros Sándor
Férfi-szabó üzletében Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns férfi
öltönyök kaphatók

Kiss Ferencz
női szabó Piac-u.
56 szám. Különböző
munkát jutányos
áron készít.

Vecsey Antal
vizsgázott fogtechnikus
Szent Anna-utca 6. szám.
FOGHUZÁS FOGTÖMÉS

Katonai egyenruhák tavaszi öltönyök
fordítások a legolcsóbban és
csinosan készülnek
PISKOLTY PÉTER
uri szabó üzletében Kossuth-utca 58. szám.

382—1920. P.

Árverési hirdetmény

A debreceni református egyház az 1920. évi május hó 19-én, szerdán d. e. 9 órakor és folytatólag d. u. 3 órakor az egyház tanácstermében, Egyház-tér 17. sz. alatt tartandó nyilvános magán árverésen eladja:

1. A debreceni Hadházi-ut 14. sz. a. telket. Kikiáltási ár 20 000 K
2. Széchenyi-u. 8. sz. a. házat 470,000 K
3. Hatvan-u. 43. sz. a. házat 240,000 K
4. Batthyányi-u. 18. sz. a. házat 350,000 K
5. Péterfia-u. 19. sz. a. házat 275,000 K
6. Egymalom-u. 9. sz. a. házat 70,000 K
7. Varga-u. 42. sz. a. házat 70,000 K
8. Piac-u. 2. sz. a. házat 250,000 K
9. Dégenfeld-tér 4. sz. a. házat 280,000 K
10. Hatvan-u. 3. sz. a. nagybérházat 6000,000 K

Az ingatlanok kikiáltási áron alul nem adatkak el.

Az árverés határnapjáig az egyház iktató hivatalában, az alulírott küldöttséghez címelve, írásbeli zárt ajánlatok adhatók be.

Az árverési feltételek a gazdasági gondnoknál, az egyházi ügyvédnél és az egyházi hivatalban — Egyház-tér 17. sz. a. — megtekinthetők. — Ez utóbbi helyen 10 koronáért megszerezhető.

Debrecen, 1920. ápr. 17.

Az árverést fogantatosító küldöttség.

Keresek megvételre:

permetezőt, kerti locsolót, amerikai (redönyös) íróasztalt, fürdőkadát, nagy, támlás-kerti széket, kerti kővirágtartó állványt, kerti park-diszket, ficust, agavét, kaktuszokat, dézsát, hordót locsoláshoz, deszkákat és léceket. Továbbá cserépkályhákat. Szíves ajánlatokat kér a **Nagy Lajos** iroda, Veres u. 9.

Most érkezett áruk:

- Palugyai borok
- Finom likőrök
- Vérnarancs
- Ecet
- Gyanta
- Enyv
- Kocsikenőcs
- Porfesték minden színben
- Firneisz valódi
- Raffia
- Papir spárpa
- Kékkő
- Kémmáj
- Kénpor szőlőhöz.

Legolcsóbban kapható
Kontsek Gézanál, Kossuth-utca.

„TURUL INGATLAN FORGALMI IRODA.”

SZENT ANNA-U. 29. SZÁM 3. AJTÓ.

MEGNYILT!

Foglalkozik házak, földek, tölgy és akác-erdők vételével és eladásával.

Díjtalanul felvilágosít minden ingatlan vételi eladási és ingatlan cserélesi ügyben. — Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Akác és tölgyfát

minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsánként

Polyánszky Orest tűzifakereskedő
Miklós-u. végén, Szoboszlói-ut 1. és Piac-u. 58.

ELKELTEK!

a 141 holdas vámspércsi birtok, a Pacsirta-utca 46. számú ház, a Volafka-utca 13. számú ház, a Gerébi-telep, György-u. 30 sz. ház a Honti-utca 1—B. számú ház.

Ezen ingatlanok után tehát már ne tessenek érdeklődni! Ezen ingatlanok eladásával meg volt bízva a Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat

Eladás végett felvétetnek

bármilyen nagy vagy kis értékű ingatlanok, házak, földek, szőlők,

még külsőségi kis telepi házak is!

Iroda: Veres-utca 9. sz. Ezen adásvételi vállalat alapítottait: 1900-ban, fennáll 20 év óta.

Hivatalos órák állandóan, a nap bármelyik órájában reggeli 8 órától esti 8 óráig.

Magolcsay Nagy Mihály

kalaposmester Péterfia-utca 8. sz.
A ref főgimnáziummal szemben.

Elfogad mindennemű férfi és női kalapjavításokat. — Egy tanulóleány kalapvarráshoz fizetéssel felvétetik. — Gyakorlott előnyben részesül.

Hamisfogakat

töröttetis legmagasabb áron veszek Szt. Anna-u. 6

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hétköznapokon tíz szóig 5 korona, minden további szó 50 fillér. — Vasárnap tíz szóig 6 K, minden további szó 60 f. Vastagabb betűből szedve duplán számítatik.

Kiadó

Debrecentől 6 km.-re köves ut mellett 90 hold (1100 négyszögölével) fekete és sárga homok tanács föld. Bővebbet Darabos-utca 11.

Eladó

egy 8-as cséplő-gép garnitúra, Biharnagybajom Barta Antal.

Erdei tölgy

tucsközashoz munkások felvételnek Hann, Vigkedvő Mihály-utca 21. — Jelentkezés d. e. 10—11.

Hosszu

gyakorlattal s alapos képzettséggel rendelkező uradalmi ny. főfőszert gazdagsági tanácsadásra készséggel ajánlkozik, esetleg társas kezelést is elvállalna. Cim a kiadóban.

Munkásfelvétel

magastörzsű tölgyfa torzósoláshoz. Felvétel vasárnap d. e. 10—11 ig Szt. Anna-u. 29. Huszár.

Hamisfogakat

töröttet is veszek. Tamás A. József kir. hg.-u. 10

Eladó

egy csődör számár Szív-utca 17.

Khüne

vetőgép 20 soros jókarban eladó Péterfia-u. 55.

Társ

kerestetik egy ujonnan létesítendő évi 250 000 kor. jövedelmező vállalathoz 600.000 kor ökével. Értekezhetni a délutáni órákban. Cim a kiadóban.

Uj férfi ruha

függönyök, rollók eladók Rákóczi-u. 60.

Lapelárusítók

(rikkancsok) fővárosi lapok elárusításához magas jutalék mellett felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.

Szép

ebédítő teljes berendezés, nagy mokett divánnyal, márványos kredencsel eladó. Monosto pályi posta hivatalnál.

Ecet

és friss töltésű Mohai Agnes víz kapható Félégyházy János fűszerüzletében

Villa-lakás

bérbe kerestetik, mely magába foglal 3-tól 5 szobáig, 4 lóra való istállót és mellékhelyiséget. Értekezni lehet Albi községi gyártnál Mester-u. 36.

Keresek

Hajdu vármegye területén gyógyszerterület bérletre, vagy vételre. A bérösszeg vagy vételár megjelölésével. Ajánlatokat Dr. Ruzska István ügyvéd Debreczen címére kérem.

Friss töltésű

igmándi keserűvíz érkeztet Félégyházy János üzletében.

Eladó

két új lóháló, lónyíró, 5 hektoliteres vasbádog gabonatorló láda. Háló és uriszoba teljes berendezéssel. Cim a kiadóhivatalban.

Ényképek

katonai igazolványokhoz és utazáshoz kívánatra azonnal is elkészülnek. — Csábor u. Csapó-u. 19.

Mész

vagononként vagy bármennyi kapható Sümegyhivatalnál Csapó-u. 11. szám.

Gazdasági

felszerelést u. m. vetőgép, szántókeke, szórórosta és ekekapát és fedél nádat keresek. Jóna János Nyil-utca 34.

Eladó

a nagymarjai gazdaságban 7 drb 2 éves magyar fajta tenyész-bika. — Bővebbet Szunyogh Zoltán Nagymarja pus. ta, u. p. Kismarja, vagy Váradi Szabó Jánosnál Debreczen Széchenyi-u. 6.

Mindenfajta

cséplőgépek, kazánok és mezőgazdasági gépek javítását vállalja a Debreczeni Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság.

Stabilgőz-gép

25 lóerőre, gőzmalom ipari vagy gyári célokra azonnali átvételre eladó Dezső László irodája Maróthy-utca 19. sz.

Eladó téglák

Értekezhetni Zöldfa-utca 8. szám.

Feles tengeri és köles

művelésre 200 hold jó fekete föld közvetlenül a köves ut mellett kapható a

„MACSI uradalomban”

A helyszínen jelentkezők azonnal a munkába foghatnak.